

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

16-17 квітня 2020 рік

Том I

Полтава

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 16-17 квітня 2020 р. Том І. – Полтава: РВВ ПДАА, 2020. – с.

© Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)

ГЕНЕРАЛІЗАЦІЯ І КОНКРЕТИЗАЦІЯ ЯК ПРИЙОМИ ПЕРЕКЛАДУ

*Кулінченко І. Р., Гладка А. В.,
здобувачі вищої освіти СВО «Бакалавр»
ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій*

*Науковий керівник – Красота О. Г.,
кандидат економічних наук, доцент*

При лексичних замінах відбувається заміна окремих конкретних слів або словосполучень вихідного мови словами або словосполученнями мови перекладу, які не є їх словарними відповідниками, тобто мають інше лексичне значення, ніж слова вихідної мови.

Особливості контексту можуть змусити перекладача відмовитися в перекладі від застосування навіть варіантної відповідності, не кажучи вже про еквівалентну відповідність.

В подібному випадку він підшукує варіант перекладу, який підходить лише для даного конкретного випадку. Такий варіант перекладу називають контекстуальною заміною.

Характер контекстуальної заміни цілком залежить від особливостей індивідуального контексту, і перекладачу доводиться кожен раз шукати особливі шляхи перекладу. Це завдання вимагає творчого вирішення, і в більшості подібних випадків перекладач може керуватися лише загальними принципами перекладу. Але є низка перекладацьких прийомів, які використовують, в основному, для створення контекстуальних заміни. Існує кілька таких прийомів, але ми розглянемо два: прийом конкретизації та прийом генералізації

Отже, прийом конкретизації являє собою заміну слова вихідного мови, з ширшим значенням, словом іншої мови з більш вузьким значенням.

В англійській мові багато слів із загальним широким значенням, які при перекладі завжди в тій чи іншій мірі конкретизуються: *violence, nation, element, effort, failure, facilities; come, go, have, leave* тощо.

В українській мові подібне використання слів із загальним широким значенням зустрічається вкрай рідко. Тому в перекладі використовуються слова з більш конкретним значенням. Дієслово «*come*», наприклад, перекладається у різних контекстах по-різному: *прибувати, приїжджати, приходити, підходити, прилітати* і т. д. Дієслово «*go*» перекладається словами: *йти, ходити, пливти, літати, їхати, відправлятися, сходити, приходити* тощо. д. Дієслово *leave* перекладається теж по-різному: *їхати, залишати, йти, відлітати, вилітати* тощо. Слід особливо обмовити роль контексту при переведенні десимантизованих слів, тобто слів, які придбали дуже широке значення, завдяки тому, що вони вживаються у найрізноманітніших лексичних сполученнях (*thing, point, matter, case* і т. і.).

На прикладах зі словом *thing* видно, що слово це у різних контекстах при перекладі кожен раз конкретизується.

1. It means a lot to her to have fresh, pretty young thing like Mary about the house. (створіння)

2. I want to look into the thing myself. (справа)

3. Things look promising. (становище)

4. How are things? (успіхи)

Прийом генералізації передбачає заміну слова, що має більш вузьке значення, словом з ширшим значенням. Цей прийом прямо протилежний прийому конкретизації. Наприклад:

Some 40000 mourners from all over the United States marched through the streets of Memphis in tribute to memory of Martin Luther King, shot down in the city last Thursday.

При перекладі цього речення навряд чи доречно буде сказати: застреленого в цьому місті. Дієслово *shoot* має значення «вбивати з вогнепальної зброї». Перекладачеві потрібно провести заміну за допомогою прийому генералізації: убитого в цьому місті. Дієслово «вбити» ширше за значенням, ніж «застрелити».

Ще один приклад. It was a stiff pull, but their weariness fell from them as they crouched low to the snow, whining with eagerness and gladness as they struggled upward to the last ounce of effort in their bodies.

Витягнути сани на крутий берег виявилось нелегко, але собаки забули про свою втому і, розпластавшись на снігу, з нетерплячим і радісним вереском з останніх сил видиралися вгору.

Словосполучення *thelastounceeffortintheirbodies* вужче за значенням, ніж відповідність «з останніх сил».

Для англійської мови дуже характерно вживання числівників, а також вживання точних мір і ваг для більшої конкретизації опису.

В українському перекладі збереження мір довжини і ваги - дюймів і унцій - було б буквалізмом і порушило б стилістичні норми української мови.

Тому при перекладі у цих випадках потрібно користуватися прийомом генералізації.

Список використаних джерел

1. <https://osvita.ua/>.

2. <https://mta.ua/>.

3. <https://www.forumdaily.com/uk/>.